

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Lublinie

LLU.410.002.02.2022

**Pan
Zdzisław Antoń
Starosta Lubelski**

ul. Spokojna 9
20-074 Lublin

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrola nr P/22/072 – *Usuwanie wyrobów zawierających azbest*

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Starostwo Powiatowe w Lublinie (dalej: „Starostwo”), ul. Spokojna 9, 20-074 Lublin.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Zdzisław Antoń, Starosta Lubelski (dalej: „Starosta”) od 22 listopada 2018 r. Poprzednio, tj. od 5 grudnia 2001 r. do 21 listopada 2018 r. Starostą Lubelskim był Paweł Pikula. (akta kontroli tom I str. 3-8)
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none"> 1. Działania samorządu powiatu mające na celu realizację Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032. 2. Zaawansowanie realizacji ww. Programu na terenie powiatu. 3. Realizacja przez samorząd powiatu, jako właściciela/zarządcy nieruchomości, obowiązków w zakresie posiadanych wyrobów zawierających azbest.
Okres objęty kontrolą	Lata 2016-2021 (z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed lub po tym okresie)
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie
Kontroler	Jerzy Bielak, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli Nr LLU/13/2022 z 19 stycznia 2022 r. (akta kontroli tom I str. 1-2)

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA	<p>Powiat Lubelski (dalej: Powiat) podejmował działania mające na celu realizację krajowego „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski”³ (dalej: POKA). M.in. opracowano w 2011 r. lokalny „Program usuwania wyrobów zawierających azbest na terenie Powiatu Lubelskiego na lata 2011-2032”⁴, w którym określono zadania do realizacji, harmonogram ich wykonania, źródła finansowania oraz koszty usunięcia azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu powiatu.</p> <p>W okresie objętym kontrolą Powiat realizował zadania związane z usuwaniem wyrobów zawierających azbest, jednak, w ocenie NIK, stopień ich zaawansowania zagraża terminowemu usunięciu tych wyrobów z terenu powiatu do końca 2032 r. Dotychczas (tj. do 31 grudnia 2021 r.) z nieruchomości należących do osób fizycznych usunięto 22 563,14 Mg wyrobów zawierających azbest (średnio 3 760,52 Mg/rok). Przy zachowaniu takiego tempa ich unieszkodliwiania zajmie to jeszcze około 32 lata do ich całkowitego usunięcia. Natomiast z budynków będących</p>
---------------------	--

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Uchwała Rady Ministrów Nr 122/2009 z 14 lipca 2009 r. w sprawie ustanowienia programu wieloletniego pod nazwą „Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”.

⁴ Dalej: Program.

własnością Powiatu, oddanych w trwały zarząd lub użytkowanie, utylizowano średniorocznie 3,73 Mg wyrobów, co przy zachowaniu dotychczasowego tempa ich usuwania zajmie jeszcze ok. 18 lat (67,17 Mg).

W ocenie NIK, główną przyczyną niezrealizowania wyznaczonych celów był brak wystarczających środków finansowych na usuwanie azbestu i wyrobów zawierających azbest.

NIK zauważa, że znaczna część użytkowników nieruchomości przekazanych przez Powiat w trwały zarząd lub w użytkowanie nie realizowała obowiązków wynikających z przepisów prawa, dotyczących oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest i nie przekazywała Marszałkowi Województwa Lubelskiego (dalej: Marszałek WL) corocznych informacji o tych wyrobach.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

OBSZAR 1. Działania samorządu powiatu mające na celu realizację Programu

Opis stanu faktycznego

1.1.-1.3. Starostwo posiadało „Program usuwania wyrobów zawierających azbest na terenie Powiatu Lubelskiego na lata 2011-2032”, uchwalony⁵ przez Radę Powiatu w dniu 28 czerwca 2011 r., a opracowany przez pracowników Starostwa w ramach obowiązków służbowych. Na ten cel nie pozyskiwano zewnętrznych środków finansowych. W Programie określono m.in.: ilość wyrobów zawierających azbest znajdujących się na terenie powiatu, zadania służące realizacji celów, harmonogram, szacunkowe koszty jego realizacji, źródła finansowania, sposób zarządzania, powiązania z innymi dokumentami strategicznymi oraz zadania przeznaczone do realizacji w zakresie gospodarki odpadami⁶. Od dnia jego uchwalenia, tj. od 28 czerwca 2011 r. Program ten nie był aktualizowany.

Działający z upoważnienia Starosty członek Zarządu Powiatu (dalej członek Zarządu Powiatu) wyjaśnił, że Program nie był aktualizowany, ponieważ nie ma takiego ustawowego obowiązku. Poinformował, że brak jest regulacji prawnych dotyczących programów azbestowych, nakładających na Starostę aktualizację Programu w określonym czasie. Obowiązki nałożone w POKA na samorządy terytorialne nie wynikają z przepisów prawa i są traktowane jako zadania fakultatywne.

(akta kontroli tom I str. 150-229, 419-436)

Starostwo posiadało „Powiatowy Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Lubelskiego na lata 2014-2017 z perspektywą do 2021 r.”⁷, w którym określono zadania do realizacji w zakresie gospodarki odpadami, w tym usuwania azbestu. W programie tym tylko w przypadku czterech gmin (spośród 16 wchodzących w skład Powiatu) wskazano zadanie pn. „Usuwanie wyrobów zawierających azbest w latach 2014-2021” oraz określono koszty i źródła finansowania. Trzy gminy wskazały inne przedsięwzięcia, a w przypadku pozostałych dziewięciu nie zaplanowano zadań w zakresie usuwania azbestu. Program ten został zmieniony przez opracowany w 2021 r. „Program Ochrony Środowiska dla Powiatu

⁵ Uchwała Nr VIII/80/2011.

⁶ Tabela 7.3.3.

⁷ Przyjęty Uchwałą Nr XLVI/407/2014 Rady Powiatu w Lublinie z dnia 20 sierpnia 2014 r. w sprawie uchwalenia „Aktualizacji Powiatowego Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Lubelskiego na lata 2014-2017 z perspektywą do 2021 r.”

Lubelskiego na lata 2022-2028”⁸. W ww. Programie dane liczbowe dotyczące wyrobów zawierających azbest, usuniętych w latach 2016-2020 z nieruchomości położonych na terenie powiatu, były niższe i znacznie różniły się od ilości wykazywanych w rocznych informacjach przekazywanych Starostwu przez poszczególne gminy, tj.: w 2016 r. było to 517,3 Mg i 2341,7 Mg, w 2017 r. 640,9 Mg i 796,1 Mg, w 2018 r. 969,5 Mg i 2658,5 Mg, w 2019 r. 2204,7 Mg i 2658,5 Mg i w 2020 r. 4024,3 Mg i 11 834,3 Mg.

Starosta wyjaśnił, że Wydział Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa Starostwa⁹ nie posiada wiedzy, dlaczego dane o ilości usuniętych wyrobów zawierających azbest w latach 2016-2020 z nieruchomości położonych na terenie powiatu, zawarte w „Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Lubelskiego na lata 2022-2028” i dane z ankiet pozyskiwanych w ramach sprawozdania z „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest na terenie Powiatu Lubelskiego na lata 2011-2032” różnią się. Poinformował, że „Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Lubelskiego na lata 2022-2028” został przygotowany przez firmę zewnętrzną, która bierze pełną odpowiedzialność za prawidłowość jego opracowania i zawarte w nim dane. Koszt opracowania tego Programu wyniósł 16 000 zł. Dane przekazywane przez gminy nie były weryfikowane przez Powiat, a jedynie przekazywane Marszałkowi WL.

(akta kontroli tom I str. 150-229, 232-235, 377-418, 584-589)

1.4. Według Programu ilość wyrobów zawierających azbest na terenie powiatu w 2010 r. wynosiła 11 399 Mg, w tym: 11 390 Mg stanowiły płyty azbestowo-cementowe faliste i płaskie (8 130 580 m²)¹⁰, 8 Mg - rury i złącza azbestowo-cementowe, dodatkowo zaewidencjonowano 5340 mb rur azbestowo-cementowych. W ciągu dwóch lat (2009–2010) usunięto 1215 Mg (86 767,72 m²) płyt azbestowo-cementowych.

W Programie nie określono liczbowo rocznych ilości wyrobów zawierających azbest planowanych do usunięcia, lecz podano, że „wyroby te będą sukcesywnie usuwane w zależności od zużycia, wykonania ich konserwacji, zabezpieczenia oraz stopnia pilności wymiany w latach 2012-2032 r.” Stopień pilności wyrobów zawierających azbest pozostałych do usunięcia po 2010 r. określono na poziomie III. Podane w Programie dwa spośród trzech składowisk¹¹ odpadów zawierających azbest na terenie województwa lubelskiego obecnie nie funkcjonują - zostały zamknięte w 2014 r. i 2018 r. Według informacji zawartych w Bazie Azbestowej, prowadzonej przez Ministerstwo Rozwoju i Technologii, na terenie województwa lubelskiego działały dwa składowiska odpadów zawierających azbest: w Srebrzyszczu i w miejscowości Lasy gmina Kraśnik.

Członek Zarządu Powiatu wyjaśnił, że lista składowisk odpadów niebezpiecznych znana jest poszczególnym urzędom gmin, a aktualne dane dot. odpadów znajdują się w Bazie Azbestowej, do której każda gmina ma dostęp. Poinformował, że „pracownik Starostwa odpowiedzialny za gospodarkę odpadami jest w stanie udzielić niezbędnych informacji na temat składowisk odpadów azbestowych, jeśli do tutejszego Starostwa wpłynie takie zapytanie”.

⁸ Przyjęty Uchwałą Nr XXXVII/437/2021 Rady Powiatu w Lublinie z dnia 30 grudnia 2021 r. w sprawie zatwierdzenia „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Lubelskiego na lata 2022-2025 z perspektywą na lata 2026-2028”.

⁹ Dalej: WOŚRIL.

¹⁰ Zastosowano przelicznik: 1 m² = 14 kg zgodnie z Wojewódzkim Planem Gospodarowania Odpadami, co stanowiło 11 390 113,7 kg.

¹¹ Składowisko Odpadów Niebezpiecznych Poniatowa Wieś (Gmina Poniatowa) zostało zamknięte w 2014 r., Składowisko Piaski Zarzecze II Kraśnik (Gmina Kraśnik) zamknięte w 2018 r., Składowisko Odpadów Azbestowych w Srebrzyszczu (Gmina Chełm) nadal funkcjonuje.

W Programie określono zadania/cele, podzielone na trzy podokresy: 2011-2012, 2013-2022, 2022-2032 oraz jednostki odpowiedzialne za ich realizację. Na lata 2011-2012 zaplanowano: prowadzenie działalności informacyjno-edukacyjnej dot. wyrobów zawierających azbest (jednostka odpowiedzialna - Starostwo), inwentaryzację tych wyrobów na terenie gmin (urzędy gmin), usuwanie azbestu z terenu jednostek organizacyjnych Powiatu oraz obiektów użyteczności publicznej (Starostwo i urzędy gmin), usunięcie do 10% aktualnej ilości wyrobów zawierających azbest oraz ich unieszkodliwienie (właściciele obiektów), edukację ekologiczną (Starostwo, urzędy gmin i organizacje ekologiczne), monitorowanie realizacji Programu (Starostwo we współpracy z gminami). Na lata 2013-2022 oraz 2023-2032 zaplanowano te same działania z wyjątkiem inwentaryzacji oraz zwiększono usunięcie (do 45%) aktualnej ilości wyrobów azbestowych.

Według Programu do zadań Starostwa w latach 2011-2032 należało: prowadzenie działalności informacyjno-edukacyjnej skierowanej do właścicieli, zarządców i użytkowników budynków, przygotowanie ulotek informacyjnych o szkodliwości azbestu, przygotowanie stałej informacji na stronach internetowych, publikacje w lokalnej prasie (zaplanowano wydatkować na ten cel 20 000 zł) oraz szkolenie dla pracowników jednostek administracji samorządowej (5000 zł). Źródłami finansowania były środki własne Powiatu oraz dotacje z Ministerstwa Gospodarki. Do zadań własnych, finansowanych ze środków Powiatu, należały: aktualizacja Programu co cztery lata (5000 zł), sporządzanie sprawozdań z realizacji Programu co dwa lata (2500 zł), przygotowanie rocznych informacji dla Marszałka WL o stopniu wykonania celów i zadań ujętych w Programie. Zaplanowano też dofinansowanie likwidacji wyrobów zawierających azbest w wysokości 80 000 zł (środki własne, środki z Narodowego i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, z funduszy pomocowych Unii Europejskiej, Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy) oraz dofinansowanie przeprowadzenia pełnej inwentaryzacji w gminach, w których jej nie wykonano, w wysokości 10 000 zł (środki własne, kredyty bankowe i środki pochodzące z ww. źródeł). Łącznie na ww. zadania zaplanowano przeznaczyć kwotę 125 000 zł.

W Programie określono sposoby prowadzenia monitoringu w celu aktualizacji Bazy Azbestowej poprzez:

- sporządzanie informacji o ilości, rodzaju i miejscach występowania odpadów zawierających azbest, przedkładanych Marszałkowi WL za poprzedni rok kalendarzowy, opracowywanych przez wójtów i burmistrzów, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 8 grudnia 2010 r. w sprawie zakresu informacji oraz wzorów formularzy służących do sporządzania i przekazywania zbiorczych zestawień danych o odpadach¹² (rozporządzenie zostało uchylone z dniem 23 stycznia 2013 r. przez ustawę z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach¹³);
- sporządzanie sprawozdań z realizacji Planu Gospodarki Odpadami dla Powiatu na podstawie danych pochodzących z kontroli prowadzonych przez Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska¹⁴;
- sporządzanie co dwa lata sprawozdań z realizacji Programu, zgodnie z art. 14 ust. 13 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach¹⁵;
- przedkładanie co dwa lata Radzie Powiatu sprawozdania z realizacji Planu Gospodarki Odpadami, którego częścią był Program.

¹² Dz. U. Nr 249 poz. 1674.

¹³ Dz. U. z 2021 r. poz. 779, ze zm., dalej: ustawa o odpadach z dnia 14 grudnia 2012 r. .

¹⁴ Dalej: WIOŚ.

¹⁵ Dz. U. z 2010 r. Nr 185, poz. 1243, ze zm.

Z ww. sposobów monitoringu Starostwo realizuje jedynie monitoring poprzez wysyłanie ankiet do gmin oraz przekazuje pozyskane informacje w formie zbiorczej Marszałkowi WL.

(akta kontroli tom I str. 150-229, 419-429)

Wicestarosta wyjaśnił, że Starostwo oraz WOŚRiL nie aktualizowały Programu, ponieważ brak jest regulacji prawnych nakładających na Starostę sporządzanie aktualizacji programów azbestowych. Program miał być aktualizowany przy okazji wprowadzania zmian planu gospodarki odpadami. Co dwa lata miało być sporządzane sprawozdanie przedstawiające wyniki realizacji Programu, zgodnie z art. 14 ust. 13 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach. Plany gospodarowania odpadami i sprawozdania zawierały aktualną informację o azbestie i wyrobach zawierających azbest znajdujących się na terenie powiatu. Ostatnie sprawozdanie z realizacji Programu zostało uwzględnione w planie gospodarki odpadami na lata 2008-2011. Kolejne powinno być w 2013 r., ale zmiana ustawy o odpadach zniósła obowiązek tworzenia powiatowych i gminnych planów gospodarki odpadami. Obecnie, zgodnie z art. 34 ust. 3 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, plany gospodarki odpadami są opracowywane jedynie na poziomie krajowymi i wojewódzkim.

(akta kontroli tom II str. 87-91)

Członek Zarządu Powiatu wyjaśnił, że Starostwo prowadzi monitoring działań zmierzających do poprawy gospodarowania odpadami zawierającymi azbest poprzez coroczne wysyłanie ankiet do poszczególnych urzędów gmin naszego Powiatu, w których zawarte są opisy inicjatyw w zakresie pozyskiwania środków finansowych oraz opis podjętych działań edukacyjno-informacyjnych przez poszczególne gminy.

Monitoring realizacji Programu obejmował gromadzenie, przetwarzanie i rozpowszechnianie informacji o usuwaniu azbestu i wyrobów zawierających azbest, w szczególności danych dot.:

- ilości usuniętych wyrobów zawierających azbest oraz wytworzonych odpadów niebezpiecznych zawierających azbest,
- ilości składowanych odpadów zawierających azbest,
- lokalizacji planowanych składowisk odpadów zawierających azbest i ich pojemności oraz stopnia wykorzystania,
- ilości i wyników przeprowadzonych inwentaryzacji oraz ocen stanu technicznego wyrobów zawierających azbest, zlokalizowanych na terenie powiatu oraz nieruchomościach znajdujących się we władaniu jednostek organizacyjnych Powiatu,
- podejmowanych inicjatyw w zakresie usuwania wyrobów zawierających azbest,
- ewidencjonowania zmian legislacyjnych dotyczących problematyki azbestowej.

Źródłami finansowania kosztów demontażu, transportu i unieszkodliwiania usuniętych wyrobów zawierających azbest miały być pożyczki i dotacje ze środków krajowych funduszy ochrony środowiska¹⁶, środki unijne w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, Regionalnych Programów Operacyjnych, Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy oraz kredyty komercyjne i preferencyjne.

(akta kontroli tom I str. 150-229, 377-429)

1.5. Na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej (BIP) Starostwa w dniu 1 lipca 2011 r. zamieszczono Program oraz uchwałę Rady Powiatu w sprawie jego

¹⁶ Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (dalej: NFOŚiGW), Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (dalej: WFOŚiGW).

uchwalenia, a w zakładce „Azbest a środowisko” znajdowała się informacja na temat krajowego, wojewódzkiego, powiatowego i gminnych programów usuwania wyrobów zawierających azbest oraz akty prawne dot. odpadów azbestowych.

(akta kontroli tom I str. 230-231)

1.6. W Starostwie sprawami związanymi z odpadami azbestowymi zajmował się pracownik zatrudniony na stanowisku inspektora w WOŚRiL. Do jego obowiązków należało m.in. koordynowanie prac związanych z opracowywaniem programu usuwania wyrobów zawierających azbest na terenie powiatu oraz wykonywanie zadań wynikających z tego programu.¹⁷

Realizacja przez Powiat jako właściciela/zarządcy nieruchomości obowiązków w zakresie prowadzenia spraw trwałego zarządu mienia Skarbu Państwa i mienia Powiatu oraz gospodarowania zasobem nieruchomości Skarbu Państwa i powiatowym zasobem nieruchomości należała do obowiązków pracownika zatrudnionego w Wydziale Inwestycji i Funduszy Pomocowych¹⁸ na stanowisku pracy ds. gospodarowania zasobem nieruchomości Powiatu, zasobem nieruchomości Skarbu Państwa i użytkowania wieczystego¹⁹. Nadzór nad ww. zadaniami wykonywanymi przez WliFP należał do obowiązków zastępcy Naczelnika WliFP. W regulaminie organizacyjnym Starostwa oraz żadnemu z pracowników Starostwa w zakresie czynności nie przypisano obowiązków związanych z prowadzeniem monitoringu ilości wyrobów zawierających azbest i wytworzonych odpadów azbestowych w jednostkach organizacyjnych Powiatu oraz innych obowiązków wynikających z przepisów prawa, dotyczących bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest.

Z treści załącznika do Komunikatu nr 23 Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009 r.²⁰ w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych wynika, że zakres zadań, uprawnień i odpowiedzialności jednostek, poszczególnych komórek organizacyjnych jednostki oraz zakres podległości pracowników powinien być określony w formie pisemnej w sposób przejrzysty i spójny.

(akta kontroli tom I str. 17, 27-28, 40, 46, 48-89)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Nieprowadzenie monitoringu realizacji zadań związanych z usuwaniem i unieszkodliwianiem azbestu i wyrobów zawierających azbest przez jednostki organizacyjne Powiatu.

Wicestarosta nie wyjaśnił przyczyn nieprowadzenia takiego monitoringu. Stwierdził, że pracownikowi WOŚRiL w zakresie obowiązków od dnia 5 lutego 2018 r. powierzono koordynację prac związanych z opracowaniem Powiatowego Programu usuwania wyrobów zawierających azbest na terenie powiatu oraz wykonywanie zadań wynikających z tego Programu.

(akta kontroli tom I str. 9-67, tom II str. 87-91)

OCENA CZĄSTKOWA

Powiat podejmował działania mające na celu realizację krajowego POKA. Opracowano w 2011 r. lokalny „Program usuwania wyrobów zawierających azbest na terenie Powiatu Lubelskiego na lata 2011-2032”, w którym określono zadania do realizacji, harmonogram ich wykonania oraz źródła finansowania. Oszacowano

¹⁷ Według zakresu czynności przyjętego do wiadomości i stosowania przez pracownika w dniach: 2 października i 2 listopada 2016 r. oraz 6 lutego 2018 r.

¹⁸ Dalej: WliFP.

¹⁹ Według zakresu czynności przyjętego do wiadomości i stosowania przez pracownika w dniach 30 kwietnia 2013 r. i 17 grudnia 2018 r.

²⁰ Dz. Urz. MF z 2009 r. Nr 15 poz. 84. Komunikat wydany na podstawie art. 69 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305, ze zm.)

w nim koszty usunięcia azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu powiatu. W regulaminie organizacyjnym²¹ Starostwa nie określono komórki organizacyjnej odpowiedzialnej za monitoring realizacji zadań związanych z usuwaniem i unieszkodliwianiem azbestu i wyrobów zawierających azbest przez jednostki organizacyjne Powiatu. Zadanie to nie zostało również przypisane do realizacji żadnemu z pracowników Starostwa.

OBSZAR

Opis stanu
faktycznego

2. Zaawansowanie realizacji Programu na terenie powiatu

2.1.1. Starostwo posiadało opracowany harmonogram rzeczowo-finansowy usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest, który został ujęty w Programie. Z harmonogramu działań wynikało, że szacunkowy koszt usunięcia 8 130 580 m² płyt azbestowo-cementowych w okresie 22 lat (2010-2032) wyniesie 272,37 mln zł. W latach 2010-2012 zaplanowano usunięcie azbestu z terenu jednostek organizacyjnych Powiatu i obiektów użyteczności publicznej znajdujących się we władaniu Powiatu i urzędów gmin oraz usunięcie do 10% aktualnej ilości wyrobów zawierających azbest oraz ich unieszkodliwienie przez właścicieli obiektów. W latach 2013-2022 i 2023-2032 zaplanowano kontynuację utylizacji azbestu zlokalizowanego na terenie nieruchomości znajdujących się we władaniu jednostek organizacyjnych Powiatu oraz usunięcie do 45% aktualnej ilości wyrobów zawierających azbest znajdujących się na nieruchomościach będących we władaniu osób fizycznych.

Corocznie w styczniu pracownik WOŚRiL dokonywał aktualizacji danych o wyrobach zawierających azbest w gminach poprzez wysyłanie ankiet z prośbą o udzielenie informacji zwrotnej dot. wyrobów azbestowych znajdujących się na nieruchomościach/obiektach będących we władaniu osób fizycznych, tj.:

- czy gmina sporządziła inwentaryzację wyrobów zawierających azbest,
- czy gmina dofinansowuje mieszkańcom utylizację azbestu,
- jakie były źródła dofinansowania realizacji tego zadania,
- jaka była ilość wyrobów zawierających azbest znajdujących się na terenie gminy na dzień 31 grudnia danego roku,
- jaka była ilość wyrobów zawierających azbest usuniętych w danym roku,
- jakie inicjatywy podejmowała gmina w zakresie pozyskiwania funduszy na utylizację azbestu,
- jakie działania edukacyjne przeprowadzono na terenie gminy na temat konieczności usuwania i unieszkodliwiania wyrobów zawierających azbest.

Na podstawie informacji uzyskanych z gmin Starostwo w okresie objętym kontrolą przedkładało w lutym lub marcu każdego roku Marszałkowi WL zbiorcze zestawienie danych w formie elektronicznej za dany rok kalendarzowy²².

Starostwo dzięki informacjom uzyskanym z poszczególnych gmin posiadało aktualne dane o ilości pozostających do usunięcia wyrobów zawierających azbest od osób fizycznych z ich terenu oraz o ilości usuniętego azbestu.

Ilość wyrobów zawierających azbest na terenie powiatu według stanu na dzień 31 grudnia wynosiła:

- w 2016 r. 83 480,82 Mg oraz 7225 mb rur azbestowo-cementowych i złączy (trzy gminy²³ nie podały danych o ilości wyrobów

²¹ Obwieszczenie Zarządu Powiatu w Lublinie z dnia 13 czerwca 2017 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu Regulaminu Organizacyjnego Starostwa Powiatowego w Lublinie.

²² Zawierające następujące dane: 1) nazwa gminy, 2) czy jest pełna inwentaryzacja (spis z natury), 3) jeśli nie, czy planowana jest inwentaryzacja, 4) dofinansowanie przez gminę (tak/nie), 5) źródła dofinansowania, 6) ilość odpadów na 31 grudnia danego roku sprawozdawczego, 7) ilość odpadów usuniętych w roku sprawozdawczym, 8) numer uchwały w sprawie programu gminnego, 9) opis inicjatyw w zakresie pozyskiwania funduszy, 10) działania edukacyjne przeprowadzone w danym roku.

zawierających azbest znajdujących się w obiektach należących do osób fizycznych), ilość odpadów usuniętych wyniosła 2 341,73 Mg, tj. 2,8% ogółu;

- w 2017 r. 97 565,54 Mg oraz 7225 mb rur azbestowo-cementowych i złączy (jedna gmina²⁴ nie podała danych o ilości wyrobów zawierających azbest znajdujących się w obiektach należących do osób fizycznych), ilość odpadów usuniętych wyniosła 796,11 Mg, tj. 0,8%;
- w 2018 r. 89 342,73 Mg oraz 7225 mb rur azbestowo-cementowych i złączy (dwie gminy²⁵ nie podały danych o ilości wyrobów zawierających azbest znajdujących się w obiektach należących do osób fizycznych), ilość odpadów usuniętych wyniosła 2157,01 Mg, tj. 2,4%;
- w 2019 r. 107 062,88 Mg oraz 7225 mb rur azbestowo-cementowych i złączy (dwie gminy²⁶ nie podały danych o ilości wyrobów zawierających azbest znajdujących się w obiektach należących do osób fizycznych), ilość odpadów usuniętych wyniosła 2658,49 Mg, tj. 2,5%;
- w 2020 r. 117 516,50 Mg oraz 7225 mb rur azbestowo-cementowych i złączy (wszystkie gminy podały informację), ilość odpadów usuniętych wyniosła 11 834,33 Mg, tj. 10,1%;
- w 2021 r. 120 073,40 Mg oraz 7225 mb rur azbestowo-cementowych i złączy (wszystkie gminy podały informację), ilość odpadów usuniętych wyniosła 2775,45 Mg, tj. 2,3%.

Łącznie w latach 2016-2021 usunięto z terenu powiatu od osób fizycznych 22 563,14 Mg wyrobów zawierających azbest, co stanowiło rocznie 3760,52 Mg, średniorocznie jedna gmina usuwała 235,03 Mg. Pozostało do usunięcia 120 073,40 Mg wyrobów zawierających azbest (przy zachowaniu takiego tempa ich usuwania zajmie to jeszcze około 32 lata do ich całkowitego usunięcia z terenu powiatu). Najwięcej wyrobów zawierających azbest pozostało do usunięcia w Gminie Wojciechów (11 632,66 Mg), zaś najmniej w Gminie Krzczonów (5189,78 Mg). Najwięcej w ciągu roku (2021) usunęła gmina Niemce (437,76 Mg). W okresie objętym kontrolą (2016-2021) nastąpił wzrost zaewidencjonowanej ilości wyrobów zawierających azbest, który wynikał z wcześniejszych niepełnych informacji przekazywanych do Starostwa przez poszczególne gminy oraz ze zmiany przelicznika pow. dachu z m² na kg. Gmina Wojciechów nie podała informacji za lata 2016-2019, Gmina Borzechów nie przekazała takiej informacji dwukrotnie (w 2016 r. i 2018 r.), a Gmina Niedzwica Duża w 2016 r. Ponadto według wyjaśnień inspektora WOŚRiL powodem zwiększenia tej ilości było zwiększenie przeliczników z 1 m² na 1 kg płyt azbestowo-cementowych²⁷, które w znaczący sposób wpływały na wzrost łącznej masy wyrobów zawierających

---

²³ Borzechów, Niedzwica Duża oraz Wojciechów.

²⁴ Wojciechów.

²⁵ Wojciechów i Borzechów.

²⁶ Wojciechów i Zakrzew.

²⁷ W latach 2016-2018 stosowano przelicznik: 1m² – 11 kg (zgodnie z Bazą Wyrobów i Odpadów Zawierających Azbest prowadzoną przez Ministerstwo Gospodarki). W związku z pozytywną opinią Rady Programowej „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032” Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii podjęło decyzję o korekcie wartości przelicznika stosowanego do określania ilości wyrobów zawierających azbest szacowanych pierwotnie przy użyciu jednostki m². Zmiana nastąpiła w odniesieniu do wyrobów o kodach W01 (Płyty azbestowo-cementowe płaskie stosowane w budownictwie) oraz W02 (Płyty azbestowo-cementowe faliste dla budownictwa). Nowa wartość przelicznika wynosi 15 kg/m² i taka też wartość była domyślnie stosowana w systemie Bazy Azbestowej od dnia wprowadzenia zmiany. Szacowana masa wyrobów W01 oraz W02, zinwentaryzowanych i wprowadzonych do systemu Bazy Azbestowej z uwzględnieniem jednostki m², uległa automatycznej korekcie w dniu 28.06.2019 r. Korekta dotyczy jedynie tych wyrobów, które na chwilę wprowadzenia korekty nie zostały w całości unieszkodliwione. Informacje dotyczące wyrobów już unieszkodliwionych nie podlegają zmianie. Wprowadzona korekta wpływa na znaczący wzrost łącznej masy wyrobów zawierających azbest.

azbest. W latach 2016-2018 stosowano przelicznik 1 m² – 11 kg, a od 2019 r. 1 m² – 15 kg.

(akta kontroli tom I str. 232-376)

Członek Zarządu Powiatu wyjaśnił, że „Program nie zawiera danych dotyczących planowanych do usunięcia wyrobów zawierających azbest z terenu powiatu, gdyż taka wiedza nie jest znana poszczególnym urzędom gmin. Wynika to z braku źródeł, z których można ubiegać się o dofinansowanie utylizacji azbestu dla swoich mieszkańców. Na dzień dzisiejszy jedynym źródłem jest WFOŚiGW. Z uwagi na bardzo długi okres przewidziany na realizację zadań określonych w „Programie oczyszczania kraju z azbestu na lata 2009-2032” jak również fakt, że Program ten został przyjęty uchwałą Rady Ministrów, a więc nie jest aktem prawa powszechnie obowiązującego, a także niewystarczające mechanizmy finansowe zachęcające właścicieli nieruchomości do usuwania wyrobów zawierających azbest – zarówno właściciele nieruchomości, jak i poszczególne organy jednostek samorządu terytorialnego nie prowadzą intensywnych działań mających na celu usunięcie tych wyrobów. Ze względu na długi termin realizacji powyższych założeń oraz brak wystarczających środków finansowych w chwili obecnej nie podjęto przedsięwzięć związanych z gospodarką odpadami zawierającymi azbest”. Poinformował, że w miarę możliwości organizacyjnych i finansowych naszego Powiatu założenia powyższego programu będą sukcesywnie realizowane.

(akta kontroli tom I str. 419-429)

2.1.2. Starostwo nie prowadziło corocznej aktualizacji ilości wyrobów zawierających azbest (jak w przypadku gmin) znajdujących się na nieruchomościach/objektach będących własnością Powiatu. Nie prowadziło również monitoringu ilości wyrobów zawierających azbest jak również ilości usuniętego azbestu. Według Programu (opracowanego w 2011 r.) na nieruchomościach będących we władaniu 14 jednostek organizacyjnych Powiatu (głównie szkół), w których znajdowało się 9489 m² płyt azbestowo-cementowych na 35 budynkach. W następnych latach nie aktualizowano tych danych.

Zgodnie z Programem monitoring taki winien być prowadzony i powinien obejmować gromadzenie, przetwarzanie i rozpowszechnianie informacji o usuwaniu azbestu i wyrobów zawierających azbest, w szczególności m.in. o ilości takich wyrobów usuniętych oraz o wytworzonych odpadach niebezpiecznych zawierających azbest.

Nie dokonywano także aktualizacji Programu odnośnie obiektów będących własnością Powiatu, które były pokryte płytami azbestowo-cementowymi, co w szczególności dotyczyło obiektów zarządzanych bezpośrednio przez Starostwo. W odniesieniu do ww. obiektów nie prowadzono też monitoringu ilości wyrobów zawierających azbest. W latach 2016-2021 Starostwo zarządzało dwoma takimi obiektami, tj. budynkiem po byłym Zespole Szkół w Krzczonowie (dalej: ZS w Krzczonowie) o pow. dachu 433 m² oraz od dnia 5 marca 2021 r. budynkiem magazynowo-warsztatowym o pow. 540 m² w Bełżycach.

(akta kontroli tom I str. 150-229, 458-477, tom II str. 87-106)

Przeprowadzona przez Starostwo w trakcie kontroli NIK aktualizacja danych²⁸ wykazała, że według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r. we władaniu Powiatu

---

²⁸ Do poszczególnych jednostek organizacyjnych Powiatu, w których w Programie opracowanym w 2011 r. wskazano obiekty pokryte płytami azbestowo-cementowymi, wysłano prośbę o aktualizację danych dotyczących: ilości obiektów pokrytych eternitem, powierzchni dachu w m², tytułu własności obiektu, stopniu pilności, daty usunięcia pokrycia dachowego wykonanego z eternitu, sposobu zabezpieczenia usuniętego odpadu (eternitu), ilości usuniętego eternitu, daty przekazania informacji o wyrobach zawierających azbest do Marszałka WL.

pozostawało 13 obiektów²⁹, którym przekazano te nieruchomości w trwały zarząd lub w użytkowanie oraz dwa obiekty³⁰ zarządzane bezpośrednio przez Starostwo, na których znajdowały się płyty faliste azbestowo-cementowe. Łącznie we wszystkich obiektach zaewidencjonowano 4478 m² płyt azbestowo-cementowych, co w przeliczeniu (1 m² – 15 kg) wynosiło 67,17 Mg, w tym: w 13 obiektach oddanych w trwały zarząd lub użytkowanie znajdowało się 3505 m² płyt azbestowo-cementowych, tj. 52,58 Mg oraz w dwóch obiektach zarządzanych przez Starostwo 973 m², tj. 14,60 Mg, z tego: 8,10 Mg znajdowało się na budynku magazynowo-warsztatowym o pow. 540 m² (użytkowanym do 4 marca 2021 r.³¹ i znajdującym się we władaniu Zespołu Szkół w Bełżycach (dalej: ZS w Bełżycach) oraz 6,50 Mg³² na budynku byłego ZS w Krzczonowie o powierzchni dachu 433 m².

W latach 2016-2021 usunięto z czterech obiektów płyty azbestowo-cementowe o łącznej pow. 1860 m², tj. 22,39 Mg, w tym: w 2016 r. z obiektu będącego we władaniu Zarządu Dróg Powiatowych z siedzibą w Bełżycach (dalej: ZDP w Bełżycach) (wiata magazynowa) – 825 m², tj. 9,08 Mg (brak karty przekazania odpadu do utylizacji), w 2017 r. z dachu budynku Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Bychawie (dalej: PPP w Bychawie) - 152 m², tj. 1,67 Mg (brak karty przekazania odpadu do utylizacji), w 2018 r. z dachu garaży szkolnych Zespołu Szkół Techniki Rolniczej w Piotrowicach (dalej: ZSTR w Piotrowicach) – 400 m², tj. 4,40 Mg (według karty przekazania odpadu 6,55 Mg), w 2019 r. - z dachu budynku biurowo-magazynowego ZDP znajdującego się w Garbowie – 483 m², tj. 7,25 Mg (według karty przekazania odpadu 7,40 Mg). Łącznie oddano do utylizacji 24,70 Mg³³ odpadów zawierających azbest z 1 860 m² powierzchni dachów pokrytych płytami azbestowo-cementowymi.

Wicestarosta wyjaśnił, że w najbliższym czasie kierownicy wszystkich zainteresowanych jednostek organizacyjnych zostaną poinformowani w przypadku prowadzenia prac, których przedmiotem będzie usunięcie wyrobów zawierających azbest z obiektów, o obowiązku zawarcia w dokumentach (umowie, SIWZ³⁴ i SSTWiORB³⁵) żądania od wykonawcy robót budowlanych przedłożenia karty przekazania odpadów niebezpiecznych.

(akta kontroli tom I str. 458-483, tom II str. 87-91)

2.2. W latach 2016-2021 w budżecie Powiatu nie zabezpieczono środków finansowych na realizację zadań związanych wyłącznie z usuwaniem azbestu i wyrobów zawierających azbest.

Członek Zarządu Powiatu wyjaśnił, że Starostwo wyraża pełną wolę współpracy ze wszystkimi samorządami oraz instytucjami w kwestii usuwania wyrobów zawierających azbest. Jednakże do tej pory żaden samorząd czy instytucja nie zwracała się z zapytaniem dotyczącym rozwiązania problemu związanego z usuwaniem wyrobów zawierających azbest. Do dnia dzisiejszego nie odnotowano na terenie powiatu zgłoszeń o zagrożeniu pyłem azbestowym.

²⁹ Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Nr 1 w Bełżycach, w tym budynek Gminnego Ośrodka Zdrowia w Niedrzwicy Dużej – 361 m²; Gminny Ośrodek Zdrowia w Wojciechowie – 240 m² oraz wiata – 154 m² w Bełżycach; Dom Pomocy Społecznej w Matczyni: stodoła – 400 m², stajnia – 210 m², chlewnia – 190 m², budynek mieszkalny – 110 m², budynek gospodarczy – 65 m²; Dom Dziecka w Woli Gałęzowskiej: budynek oficyny dworskiej - 259 m²; Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Bychawie - Ośrodek Zdrowia w Kielczewicach: garaż - 50 m²; Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Załuczu: budynek gospodarczy – 96 m²; Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Bystrzycy: obora - 320 m², garaż – 90 m².

³⁰ Budynek magazynowo-warsztatowy (ul. Przemysłowa 44 w Bełżycach) - 540 m² oraz budynek po byłej szkole w Krzczonowie - 433 m².

³¹ Wygaśnięcie trwałego zarządu decyzją z dnia 4.03.2021 r.

³² Likwidacja z dniem 31 sierpnia 2011 r.

³³ (825 x 11 kg + 152 x 11 kg) : 1000 + 6,55 Mg + 7,40 Mg = 24,70 Mg.

³⁴ Specyfikacja Istotnych Warunków Zamówienia.

³⁵ Szczegółowa Specyfikacja Techniczna Wykonania i Odbioru Robót Budowlanych.

Powiat w latach 2016-2021 zabezpieczył własne środki finansowe w kwocie 579 799,73 zł na realizację w jednostkach organizacyjnych Powiatu czterech zadań związanych z termomodernizacją budynków i wymianą dachów, w których jednym z elementów było usunięcie i zutilizowanie płyt azbestowo-cementowych (zwanymi eternitem). Powyższe środki wydatkowano w następujących latach i jednostkach:

- w 2015 r. i w 2016 r. ZDP na realizację zadania pn. „Termomodernizacja budynków biurowych ZDP z siedzibą w Bełżycach” wydatkował łącznie 382 566,51 zł, w tym: 76 000 zł w 2015 r. i 306 566,51 zł w 2016 r. Wydatki zrealizowano w dziale 600 - Transport i łączność, rozdziale 60014 - Drogi publiczne powiatowe, § 6050 - Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych. Plan zakładał wydatki w 2016 r. w wysokości 266 300 zł;
- w 2017 r. Powiatowe Centrum Edukacji i Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej w Lublinie³⁶ na zadanie pn. „Wymiana poszycia dachowego PPP w Bychawie – PCEiPPP w Lublinie” wydatkowało środki w kwocie 34 425,35 zł. Wydatki zrealizowano w dziale 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza, rozdziale 85406 - Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych, § 6050. Plan zakładał wydatki w wysokości 35 000 zł;
- w 2018 r. ZSTR w Piotrowicach na zadanie pn. „Wymiana pokrycia dachowego w ZSTR w Piotrowicach” wydatkował środki w kwocie 19 599,98 zł. Wydatki zrealizowano w dziale 801 - Oświata i wychowanie, rozdziale 80115 - Technika, § 4270 - Zakup usług remontowych i § 4300 - Zakup usług pozostałych;
- w 2019-2020 ZDP na zadanie pn. „Modernizacja budynku Obwodu Drogowego w Garbowie” wydatkował środki w kwocie 219 207,89 zł, w tym: 52 000 zł w 2019 r. i 167 207,89 zł w 2020 r. Wydatki zrealizowano w dziale 600, rozdziale 60014, § 6050. Plan zakładał wydatki w 2019 r. w wysokości 52 000 zł i w 2020 r. w kwocie 168 944,20 zł.

(akta kontroli tom I str. 419-429, 605-614, 659-675, 684-688, 732-740, tom II str. 1-8, 16-24, 67-74, 82-86)

2.3. Starostwo w latach 2016-2021 nie planowało i nie wydatkowało środków finansowych na realizację zadań wyłącznie z zakresu usuwania azbestu i wyrobów azbestowych. Nie ubiegało się również o dofinansowanie wymienionych zadań ani też nie pozyskiwało środków na opracowanie powiatowego programu usuwania azbestu.

Członek Zarządu Powiatu, wyjaśnił: „Naszym zdaniem dofinansowanie usuwania wyrobów zawierających azbest przez osoby fizyczne powinno odbywać się na poziomie gmin ze względu na ich najlepszą orientację co do lokalnych potrzeb związanych z tą problematyką na swoim terenie”.

(akta kontroli tom I str. 421-428)

2.4. Niektóre z zadań określonych w POKA dla samorządów powiatowych nie były realizowane przez Starostwo, do czego odniósł się w złożonych wyjaśnieniach członek Zarządu Powiatu. Dotyczyło to następujących zadań:

- a) *Organizowanie usuwania wyrobów zawierających azbest przy wykorzystaniu pozyskanych na ten cel środków krajowych lub unijnych z uwzględnieniem zasad zawartych w Programie.* W latach 2016-2021 nie organizowano usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu powiatu. Nie ubiegano się o pozyskanie na ten cel środków z funduszy unijnych i innych źródeł. W budżecie Powiatu nie zabezpieczono środków finansowych na realizację zadań związanych z usuwaniem azbestu i wyrobów zawierających azbest dla mieszkańców

³⁶ Dalej: PCEiPPP.

powiatu. Według wyjaśnień przyczyną były ograniczone środki finansowe oraz fakt, że żaden właściciel lub zarządca budynków nie zwracał się z prośbą o pomoc w finansowaniu usuwania wyrobów zawierających azbest.

- b) *Inspirowanie właściwej postawy obywateli w zakresie obowiązków związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest.* Według wyjaśnień Starostwo oraz WOŚRiL rozpowszechniały informacje dotyczące zagrożeń powodowanych przez azbest poprzez plakaty poruszające problematykę usuwania azbestu, przekazane przez Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego (dalej: UMWL) dnia 24 września 2019 r. na konferencji informacyjno-edukacyjnej w ramach projektu „System gospodarowania odpadami azbestowymi na terenie województwa lubelskiego”. W dniu 28 kwietnia 2021 r. Starostwo umieściło na stronie internetowej informację o naborze wniosków o dofinansowanie przedsięwzięć z zakresu usuwania azbestu przez WFOŚiGW w ramach Programu priorytetowego „Ogólnopolski program finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest” na 2021 r. Starostwo udostępniło w BIP informację dotyczącą Programu.
- c) *Współpraca z mediami w celu propagowania odpowiednich inicjatyw społecznych oraz rozpowszechniania informacji dotyczących zagrożeń powodowanych przez azbest.* W okresie objętym kontrolą Starostwo nie współpracowało z mediami w zakresie dotyczącym propagowania odpowiednich inicjatyw społecznych. Starostwo nie otrzymało informacji o takich inicjatywach ani też prośby o uczestniczenie w jakimkolwiek projekcie związanym z tematyką azbestową. Kampania edukacyjna prowadzona w latach 2008-2011 oraz informacje ogólnokrajowe w mediach, kampanie informacyjne w szkołach rozpropagowały informacje o szkodliwości azbestu i spowodowały pełną świadomość społeczeństwa o problematyce azbestowej.
- d) *Współpraca z organizacjami społecznymi wspierającymi realizację Programu.* Starostwo nie współpracowało z organizacjami społecznymi w zakresie dotyczącym POKA, gdyż żadna organizacja społeczna nie zwracała się do tutejszego organu w sprawie podjęcia współpracy.
- e) *Współpraca z organami kontrolnymi (inspekcja sanitarna, inspekcja pracy, inspekcja nadzoru budowlanego, inspekcja ochrony środowiska).* Nie współpracowano z ww. organami kontrolnymi, ponieważ żadna z wymienionych instytucji nie zgłaszała i nie zwracała się do Starostwa z zapytaniem dotyczącym problemu związanego z usuwaniem wyrobów zawierających azbest. Starostwo podejmowało współpracę z WIOŚ. Pismem z dnia 29 kwietnia 2021 r. wystąpiono do WIOŚ o przeprowadzenie kontroli w sprawie nielegalnego nawiezienia mas ziemnych zmieszanych z odpadami budowlanymi, w tym fragmentami eternitu. Starostwo w ramach współpracy z WFOŚiGW w dniu 28 kwietnia 2021 r. umieściło na stronie internetowej informację o naborze wniosków o dofinansowanie przedsięwzięć z zakresu usuwania azbestu w ramach Programu priorytetowego „Ogólnopolski program finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest” na 2021 r. Według wyjaśnień POKA określił podjęcie współpracy pomiędzy poszczególnymi szczeblami administracji samorządowej jak również nawiązanie współpracy z organami kontrolnymi, jednakże nie określił, na czym miałyby te zadania polegać.

Członek Zarządu Powiatu wyjaśnił: „W miarę możliwości organizacyjnych i finansowych naszego Powiatu założenia powyższego programu będą sukcesywnie realizowane”.

(akta kontroli tom I str. 430–453)

2.5. Starostwo współpracowało z Marszałkiem WL jedynie poprzez składanie corocznego sprawozdania w zakresie realizacji zadań wynikających z Programu. Dane przekazywane były w formie elektronicznej przez platformę e-puap. UMWL nie zwracał się do Starostwa o dodatkowe wyjaśnienia w sprawie informacji zawartych w przesłanych sprawozdaniach.

Członek Zarządu Powiatu wyjaśnił, że „Starostwo nie współpracowało z gminami powiatu oraz Marszałkiem WL w latach 2016-2021 w zakresie opracowywania programów azbestowych. Większość programów usuwania azbestu i wyrobów azbestowych z terenu poszczególnych gmin powiatu opracowywana była w latach 2008-2015 (15 gmin). Żaden organ przy sporządzaniu swoich programów nie zwracał się do Starostwa w sprawie opiniowania (z przepisów prawa nie wynikał obowiązek ich opiniowania przez organy wyższego szczebla) czy też rozwiązania problemu związanego z azbestem”.

(akta kontroli tom I str. 236-376, 430-436)

2.6. Członek Zarządu Powiatu, wyjaśnił, że „w Starostwie nie zidentyfikowano problemów podczas realizacji Programu. Pojawiającą się barierą związaną z realizacją Programu jest brak wystarczających środków finansowych na ten cel, o które można by się było ubiegać. Obecnie jedynie WFOŚiGW dysponuje środkami na ten cel. Niewystarczające wsparcie finansowe na rzecz osób fizycznych niebędących przedsiębiorcami na wymianę pokryć dachowych i elewacyjnych oraz wysokie koszty modernizacji pokryć dachowych i elewacyjnych stanowią istotną barierę w usuwaniu wyrobów zawierających azbest, szczególnie na terenach wiejskich. Brak jest wystarczającej ilości składowisk na terenie całego kraju, w województwie lubelskim funkcjonuje jedynie jedno składowisko w miejscowości Lasy, o pojemności 155 400 m³. Współpraca z gminami przebiega sprawnie, informacje od gmin potrzebne do sporządzenia sprawozdania i prowadzenia monitoringu „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest na terenie powiatu na lata 2011-2032” przekazywane są sprawnie od poszczególnych gmin. Powiat w tym zakresie nie sprawuje funkcji nadzorczych nad gminami – brak umocowań prawnych. Brak jest regulacji prawnych dotyczących programów azbestowych na każdym szczeblu jak również wprost zapisanych obowiązków dla poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego”.

(akta kontroli tom I str. 430-436)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Stopień zaawansowania realizacji Programu przez Powiat (przy udziale poszczególnych gmin) wskazuje na wysokie ryzyko nieosiągnięcia celu, jakim jest usunięcie do końca 2032 r. wszystkich wyrobów zawierających azbest z jego terenu. Osiągnięcie zakładanego celu będzie wymagało zwiększenia nakładów finansowych, które mogą spowodować wzrost tempa usuwania tych wyrobów w kolejnych latach. Do końca 2021 r. z nieruchomości należących do osób fizycznych usunięto 22 563,14 Mg wyrobów zawierających azbest (średnio 3 760,52 Mg/rok). Przy zachowaniu takiego tempa na unieszkodliwienie całego azbestu znajdującego się na terenie powiatu potrzebne będą jeszcze około 32 lata. Natomiast z budynków będących własnością Powiatu, oddanych w trwałe zarząd lub użytkowanie, utylizowano średniorocznie 3,73 Mg wyrobów, przy zachowaniu dotychczasowego tempa na ich usunięcie potrzeba jeszcze ok. 18 lat (67,17 Mg). Pomimo iż w harmonogramie usuwania azbestu zawartym w Programie przyjęto dofinansowanie likwidacji wyrobów zawierających azbest, to w analizowanym

okresie nie ubiegano się o pozyskanie na ten cel środków z funduszy unijnych i z innych źródeł. Zadania wyznaczone w POKA Starostwo realizowało poprzez udział w konferencji dot. wyrobów zawierających azbest, rozpowszechnianie informacji o występujących zagrożeniach w formie plakatów, ulotek i o naborze wniosków o dofinansowanie usuwania azbestu ogłaszanych przez WFOŚiGW.

OBSZAR

3. Realizacja przez samorząd powiatu, jako właściciela/zarządcy nieruchomości, obowiązków w zakresie posiadanych wyrobów zawierających azbest

Opis stanu faktycznego

3.1. Starostwo nie posiadało aktualnych danych za lata 2016-2021, dotyczących liczby obiektów będących własnością Powiatu, w których znajdowały się wyroby zawierające azbest oraz o ilości usuniętych odpadów azbestowych. Dysponowało jedynie danymi zawartymi w Programie opracowanym w czerwcu 2011 r., które nie były aktualne, a ilość tych wyrobów nie odpowiadała ilości przedłożonej w trakcie kontroli NIK przez jednostki organizacyjne Powiatu wskazane w Programie. Według Programu (stan na 2011 r.) na terenie nieruchomości będących we władaniu 14 jednostek organizacyjnych Powiatu znajdowało się 9 489 m², tj. 104,38 Mg płyt azbestowo-cementowych na 35 budynkach.

Z informacji przedłożonych w trakcie kontroli NIK przez jednostki organizacyjne Powiatu wynikało, że ilość wyrobów zawierających azbest (płyt azbestowo-cementowych) w budynkach będących własnością Powiatu według stanu na dzień 31 grudnia wynosiła:

- w 2016 r. wyroby zawierające azbest znajdowały się w 11 jednostkach w 19 budynkach o łącznej powierzchni 6 338 m², tj. 69,72 Mg. W 2016 r. usunięto z jednego budynku płyty azbestowo-cementowe o pow. 825 m², tj. 9,08 Mg;
- w 2017 r. wyroby zawierające azbest znajdowały się w 11 jednostkach w 18 budynkach o łącznej powierzchni 5 513 m², tj. 60,64 Mg. W 2017 r. usunięto z jednego budynku płyty azbestowo-cementowe o pow. 152 m², tj. 1,67 Mg;
- w 2018 r. wyroby zawierające azbest znajdowały się w 10 jednostkach w 17 budynkach o łącznej powierzchni 5 361 m², tj. 58,97 Mg. W 2018 r. usunięto z jednego budynku płyty azbestowo-cementowe o pow. 400 m², tj. 4,40 Mg;
- w 2019 r. wyroby zawierające azbest znajdowały się w 9 jednostkach w 16 budynkach o łącznej powierzchni 4 961 m², tj. 74,42 Mg. W 2019 r. usunięto z jednego budynku płyty azbestowo-cementowe o pow. 483 m², tj. 7,25 Mg;
- w 2020 r. wyroby zawierające azbest znajdowały się w 8 jednostkach w 15 budynkach o łącznej powierzchni 4 478 m², tj. 67,17 Mg. W 2020 r. nie przeprowadzono prac polegających na usunięciu wyrobów zawierających azbest;
- w 2021 r. wyroby zawierające azbest znajdowały się w 8 jednostkach w 15 budynkach o łącznej powierzchni 4 478 m², tj. 67,17 Mg. W 2021 r. nie przeprowadzono prac polegających na usunięciu wyrobów zawierających azbest.

Łączna powierzchnia płyt azbestowo-cementowych pozostałych do usunięcia z obiektów będących własnością Powiatu wynosiła 4 478 m², tj. 67,17 Mg.

(akta kontroli tom I str. 150-229, 458-483)

Na podstawie dokumentacji pozyskanej w trakcie kontroli NIK stwierdzono, że z obowiązku wynikającego z §10 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 13

grudnia 2010 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest³⁷, tj. przeprowadzania inwentaryzacji w drodze spisu z natury wyrobów zawierających azbest i przekazywania Marszałkowi WL w terminie do 31 stycznia za rok poprzedni informacji o wyrobach zawierających azbest, 10 jednostek organizacyjnych Powiatu oraz Starostwo, które zarządzały lub użytkowały budynki pokryte płytami azbestowo-cementowymi, wywiązały się następująco:

- tylko Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej nr 1 w Bełżycach (dalej: SP ZOZ w Bełżycach) przeprowadził w 2018 r. spis z natury (pięcioletnią inwentaryzację) wyrobów zawierających azbest, tj. trzech budynków - wynikało to z oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest przeprowadzonej w 2013 r., w wyniku której stopień pilności określono na III i w związku z tym wymagana była ponowna ocena w terminie do 5 lat (przeprowadzono ją w 2018 r.), pozostałych dziewięć jednostek organizacyjnych Powiatu, które zarządzały lub użytkowały budynki pokryte płytami azbestowo-cementowymi, nie przeprowadziło w latach 2016-2021 spisów z natury wyrobów zawierających azbest. Ponadto Starostwo w dniu 28 lutego 2022 r. dokonało spisu z natury płyt azbestowo-cementowych położonych na budynku magazynowo-warsztatowym o pow. 540 m² ZS w Bełżycach;
- trzy jednostki w latach 2016-2021 nie przekazały żadnej informacji o wyrobach zawierających azbest, w tym dwie jednostki, którym budynki oddano w trwałe zarząd, tj.: Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Bystrzycy (dalej: SOSzW w Bystrzycy) użytkujący dwa obiekty o łącznej pow. 410 m², ZSTR w Piotrowicach (jeden budynek o pow. 960 m²), jedna jednostka, tj. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Bychawie (dalej: SP ZOZ w Bychawie) użytkujący garaż (obiekt oddany w użytkowanie) o pow. 50 m² w Ośrodku Zdrowia w Kielczewicach (dalej: OZ w Kielczewicach);
- trzy jednostki (obiekty oddane w trwałe zarząd), które w okresie objętym kontrolą usunęły płyty azbestowo-cementowe, przed ich usunięciem nie przekazały informacji o wyrobach zawierających azbest. Były to: PPP w Bychawie w latach 2016-2017 (budynek o pow. 152 m²), ZDP w Bełżycach w latach 2016-2019 (budynek o pow. 483 m²) i w 2016 r. (budynek o pow. 825 m²), ZSTR w Piotrowicach w latach 2016-2018 (garaże szkolne o pow. 400 m²);
- trzy jednostki (obiekty oddane w trwałe zarząd) tylko w 2022 r. przekazały ww. informację (w latach poprzednich nie przekazywały). Były to: Specjalny Ośrodek Szkolno Wychowawczy w Załuczu (dalej: SOSzW w Załuczu) (budynek o pow. 96 m²), Dom Pomocy Społecznej w Matczyni (dalej: DPS w Matczyni) (pięć budynków o łącznej pow. 975 m²), Dom Dziecka w Woli Gałęzowskiej (dalej: DD w Woli Gałęzowskiej) (budynek o pow. 259 m²);
- jedna jednostka – ZS w Bełżycach, użytkująca (do 4 marca 2021 r.) budynek magazynowo-warsztatowy o pow. 540 m², przekazała ww. informację tylko w latach 2019-2021. W 2022 r. obowiązek złożenia informacji należał do Starostwa, które złożyło informację w dniu 4 marca 2022 r.;
- jedna jednostka - SP ZOZ w Bełżycach przekazała ww. informację w latach 2016-2022, z wyjątkiem roku 2017 (brak dokumentu

³⁷ Dz. U. z 2011 r. Nr 8, poz. 31, dalej: rozporządzenie w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest.

potwierdzającego). Dotyczyło to trzech budynków³⁸ oddanych w użytkowanie o łącznej pow. 755 m²;

- Starostwo będące właścicielem budynku szkoły po zlikwidowanym ZS w Krzczonowie, przekazało w latach 2018-2022 informację do Marszałka WL, w której m.in. podano, że na ww. budynku znajdowało się 250 m² wyrobów zawierających azbest.

Z powyższego wynika, że Starosta w ramach nadzoru pełnionego nad jednostkami organizacyjnymi Powiatu, tj.: DPS w Matczyni, DD w Woli Gałęzowskiej, SP ZOZ w Bychawie, SOSzW w Załuczu, SOSzWw Bystrzycy i ZSTR w Piotrowicach, w latach 2016-2021 nie podjął wobec ww. użytkowników/zarządców nieruchomości skutecznych działań obligujących ich do wykonywania oceny stanu możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest, zawartych w § 4 ust. 1 i ust. 2 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest³⁹, oraz § 10 ust. 2 rozporządzenia w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest. Dotyczyło to dziewięciu budynków, na których znajdowały się wyroby zawierające azbest, oddanych w trwałe zarząd ww. jednostkom oraz jednego garażu w Ośrodku Zdrowia w Kielczewicach, oddanego w użytkowanie SP ZOZ w Bychawie.

(akta kontroli tom I str. 458-580)

Starosta wyjaśnił: „Powiat powierzył swoim jednostkom organizacyjnym władanie nieruchomościami w formie trwałego zarządu. Prawa i obowiązki trwałych zarządców określa ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami⁴⁰ - art. 43 i kolejne. Kierownicy tych jednostek realizują swoje działania samodzielnie, na podstawie i w zakresie udzielonych pełnomocnictw. Jednakże, mając na uwadze poczynione w trakcie kontroli ustalenia, w najbliższym czasie kierownicy jednostek organizacyjnych Powiatu zostaną poinformowani o obowiązkach wynikających z Rozporządzenia Ministra Gospodarki w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest oraz zobowiązani do ich dopełnienia, w tym sporządzenia inwentaryzacji w drodze spisu z natury wyrobów zawierających azbest i sporządzenia informacji o wyrobach zawierających azbest, zgodnie z § 10 ust. 2 cyt. powyżej rozporządzenia. W sprawie niewywiązywania się przez trwałych zarządców nieruchomości z obowiązków wynikających z ww. rozporządzenia zostanie przeprowadzone postępowanie wyjaśniające. Odnosząc się zaś do kwestii dotyczącej sprawowania nadzoru nad jednostkami w zakresie obowiązków wynikających z rozporządzenia w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest, zostaną wprowadzone zmiany w Regulaminie Organizacyjnym Starostwa tj. WOŚRiL zostanie przypisana realizacja zadań związanych z nadzorem nad ww. sprawami.

(akta kontroli tom I str. 584-589)

Zastępca naczelnika WliFP wyjaśnił, że w przypadku SP ZOZ w Bełzycach oraz SP ZOZ w Bychawie w aktach notarialnych nie nałożono odrębnego obowiązku polegającego na zabezpieczeniu lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest. Wskazano jedynie, że użytkownicy są zobowiązani do korzystania z nieruchomości

³⁸ Gminnego Ośrodka Zdrowia w Niedzwicy Dużej (dalej: GOZ w Niedzwicy Dużej) (budynek usługowy o pow. dachu 361 m²), Gminnego Ośrodka Zdrowia w Wojciechowie (dalej: GOZ w Wojciechowie) (budynek usługowy o pow. 240 m²) oraz wiaty garażowej o pow. dachu 154 m².

³⁹ Dz. U. z 2004 r. Nr 71, poz. 649, dalej: rozporządzenie w sprawie bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest.

⁴⁰ Dz. z 2021 r. poz. 1899, ze zm., dalej: ustawa o gospodarce nieruchomościami.

na cele związane z działalnością statutową oraz do zabudowy, odbudowy, rozbudowy, nadbudowy, przebudowy i modernizacji obiektów budowlanych, zgodnie z przepisami Prawa budowlanego oraz za zgodą Zarządu Powiatu. Pozostałe podmioty są jednostkami organizacyjnymi, którym powierzono władanie nieruchomościami w formie trwałego zarządu. Prawa i obowiązki trwałych zarządców zawarte są w dziale II rozdział 5 – Oddawanie w trwały zarząd ustawy o gospodarce nieruchomościami. Kierownicy tych jednostek realizują swoje zadania samodzielnie, na podstawie i w zakresie udzielonych pełnomocnictw. Elementy, jakie powinna zawierać decyzja o oddaniu nieruchomości w trwały zarząd, określone są w art. 45 ust. 2 cyt. wyżej ustawy o gospodarce nieruchomościami. W związku z powyższym w treściach takich decyzji nie są zamieszczane obowiązki wynikające z rozporządzenia Ministra Gospodarki w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest.

(akta kontroli tom I str. 106-141)

W latach 2016-2021 tylko SP ZOZ w Bełżycach zrealizował (z wyjątkiem roku 2017) obowiązek wynikający z § 10 ust. 2 rozporządzenia w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest, tj. przedkładał co roku w terminie do 31 stycznia Marszałkowi WL informację o wyrobach zawierających azbest, stanowiącej załącznik nr 3 do ww. rozporządzenia. Użytkował on trzy nieruchomości będące własnością Starostwa, tj. budynek usługowy o pow. dachu 240 m², należący do GOZ w Wojciechowie oraz budynek usługowy o pow. dachu 361 m², należący do GOZ w Niedrzwicy Dużej i wiatę garażową o pow. dachu 154 m² ZS w Bełżycach. Ponadto tylko w latach 2019-2021 ww. informację składał ZS w Bełżycach, odnośnie oddanego przez Starostwo w trwały zarząd budynku warsztatowo-magazynowego o pow. dachu 540 m². W 2022 r. po raz pierwszy ww. informację złożyły dwie jednostki, tj. DPS w Matczyni i SOSzW w Załuczu.

W latach 2018-2022 Starostwo realizowało obowiązek wynikający z § 10 ust. 2 rozporządzenia w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest, tj. przedkładało co roku w terminie do 31 stycznia Marszałkowi WL informację o wyrobach zawierających azbest, odnośnie budynku byłego ZS w Krzczonowie oraz sporządziło też taką informację w 2022 r. dot. budynku magazynowego ZS w Bełżycach.

Analizy pod kątem terminowości składanych informacji o wyrobach zawierających azbest, które powinny zostać złożone do Marszałka WL do dnia 31 stycznia danego roku przez jednostki wykorzystujące wyroby zawierające azbest, dokonano na próbie 23 informacji złożonych przez ww. jednostki organizacyjne, dotyczących obiektów znajdujących się we władaniu jednostek organizacyjnych Powiatu. Stwierdzono, że:

- SP ZOZ w Bełżycach w 2016 r., w 2018 r., w 2019 r. i w 2020 r. przekazał informacje terminowo⁴¹, zaś w 2021 r. po wyznaczonym terminie, tj. w dniu 10.02.2021 r. Dotyczyło to trzech obiektów: GOZ w Wojciechowie, GOZ w Niedrzwicy Dużej oraz wiaty garażowej, położonej w Bełżycach przy ul. Przemysłowej 44;
- w 2017 r. żadna jednostka organizacyjna Powiatu oraz Starostwo nie przedłożyło Marszałkowi WL ww. informacji;
- ZS w Bełżycach w 2020 r. i w 2021 r. złożył informacje terminowo (w dniu 22.01.2020 r. i 11.01.2021 r.), dotyczące budynku

⁴¹ W dniach: 27.01.2016 r., 19.01.2018 r., 2.01.2019 r., 7.01.2020 r.

magazynowo-warsztatowego o pow. dachu 540 m². W pozostałych latach informacje takie nie zostały złożone do Marszałka WL.;

- DPS w Matczynie złożył informację tylko w 2022 r. (po wyznaczonym terminie, tj. w dniu 1.02.2022 r.). Dotyczyła budynku mieszkalnego o pow. dachu 110 m² oraz: chlewni - 190 m², komórki - 65 m², stajni - 210 m², stodoły - 400 m².

Przekazane do Marszałka WL informacje poddano analizie w zakresie rzetelności. Stwierdzono, że w przypadku SP ZOZ w Bełżycach oraz ZS w Bełżycach zawarto aktualne dane i prawidłowo wypełniono załącznik nr 3 do ww. rozporządzenia. Informację tę dodatkowo przekazano do Starostwa. Natomiast DPS w Matczynie w pozycji nr 9 „zaznaczenie miejsca występowania wyrobów” wpisał niewłaściwe dane, tj. nazwę i numer dokumentu - uchwałę Nr XXXV/215/2017 Rady Miejskiej w Bełżycach w sprawie „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Bełżyce”, datę ostatniej aktualizacji - 26 kwietnia 2017 r. Ponadto w informacji złożonej w dniu 24.01.2022 r. (po raz pierwszy w okresie objętym kontrolą) przez SOSW w Załuczu, dotyczącej budynku gospodarczego o pow. dachu 54 m², w pozycji nr 9 informacji nie wpisano żadnych danych.

(akta kontroli tom I str. 458-580)

3.2. W latach 2016-2021 jedna jednostka organizacyjna Powiatu, tj. SP ZOZ w Bełżycach przeprowadził w 2018 r. spis z natury (pięcioletnią inwentaryzację) wyrobów zawierających azbest. Posiadał w użytkowaniu trzy obiekty, tj.: budynek usługowy o pow. dachu 240 m², wykorzystywany przez GOZ w Wojciechowie oraz budynek usługowy o pow. dachu 361 m², użytkowany przez GOZ w Niedrzwicy Dużej i wiatę garażową o pow. dachu 154 m², położoną w Bełżycach. Spis z natury wynikał z oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest, przeprowadzonej w 2013 r., w wyniku której stopień pilności określono na III i w związku z powyższym wymagana była ponowna ocena w terminie do 5 lat. Ocenę stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest ww. trzech obiektów dokonano 8 i 12 października 2018 r. Stan płyt azbestowo-cementowych znajdujących się na ww. obiektach oceniono na 40, 55 i 85 punktów i zaliczono do III stopnia pilności ich usunięcia (do 90 punktów), w związku z powyższym wymagana ponowna ocena może nastąpić w terminie do 5 lat.

ZS w Bełżycach przedłożył dokonane w dniach 7 października 2019 r. (po raz pierwszy), 22 stycznia 2020 r. i 11 stycznia 2021 r. oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest dla budynku magazynowo-warsztatowego. Stopień pilności usunięcia ww. wyrobów zawierających azbest określono na III, gdyż suma punktów każdorazowo wynosiła 80. Powyższe oceny ZS w Bełżycach przekazywał do wiadomości Starosty.

Ponadto cztery jednostki organizacyjne Powiatu, którym przekazano nieruchomości w trwałe zarząd lub użytkowanie, dokonały przedmiotowej oceny w trakcie prowadzenia czynności kontrolnych i były to: SOSzW w Załuczu (budynek o pow. 96 m²), DPS w Matczynie (pięć budynków o łącznej pow. 975 m²), DD w Woli Gałęzowskiej (budynek o pow. 259 m²), SP ZOZ w Bychawie użytkujący garaż o pow. 50 m² w OZ w Kielczewicach. Ww. obiekty zostały zaliczone do III stopnia pilności usunięcia wyrobów zawierających azbest, gdyż suma punktów była mniejsza niż 90 i wynosiła od 35 do 55.

Pozostałe jednostki organizacyjne Powiatu, tj. SOSzW w Bystrzycy oraz ZSTR w Piotrowicach, posiadające w zarządzie trwałym nieruchomości, na których znajdowały się wyroby zawierające azbest, nie przedłożyły ww. ocen.

Ponadto Starostwo w latach 2016-2021 nie przeprowadziło inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest i nie dokonało oceny, stosownie do wymogów § 4 ust. 1 i 2 rozporządzenia w sprawie bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest, dla budynku ZS w Krzczonowie zlikwidowanego z dniem 31 sierpnia 2011 r., z dniem 1 września 2017 r. wydzierżawionego podmiotowi prywatnemu. Według danych uzyskanych w trakcie kontroli z WliFP Starostwa ww. obiekt jest pokryty płytami azbestowo-cementowymi o pow. 433 m², natomiast w informacjach przekazanych Marszałkowi WL podawano pow. 250 m². W trakcie kontroli Starosta wyjaśnił, że w najbliższym czasie zostanie przygotowany spis z natury.

(akta kontroli tom I str. 458-580, 584-589)

3.3. Na dzień 1 stycznia 2016 r. 20 obiektów było pokrytych płytami azbestowo-cementowymi, w tym 19 oddanych w trwały zarząd lub użytkowanie oraz jeden (ZS w Krzczonowie) (pow. dachu 433 m², tj. 4,76 Mg) zarządzany bezpośrednio przez Starostwo. Wszystkie ww. płyty na obiektach zostały zakwalifikowane do III stopnia pilności ich usunięcia. Łączna powierzchnia wyrobów zawierających azbest wynosiła 6 338 m², a masa 69,72 Mg, z tego usunięto: 9,08 Mg w 2016 r., 1,67 Mg w 2017 r., 4,40 Mg w 2018 r. i 7,24 Mg w 2019 r. W latach 2020-2021 płyty te (eternit) nie były usuwane z obiektów powiatowych. W latach 2016-2021 usunięto 22,39 Mg wyrobów zawierających azbest z czterech obiektów. Na dzień 1 stycznia 2022 r. pozostało do usunięcia 67,17 Mg w 16 obiektach, w tym: w 14 obiektach przekazanych przez Powiat w trwały zarząd lub użytkowanie oraz w dwóch zarządzanych przez Starostwo, tj. budynek ZS w Krzczonowie, który był pokryty 6,50 Mg płyt azbestowo-cementowych oraz od 4 marca 2021 r. budynek magazynowo-warsztatowy w Bełżycach, pokryty 8,10 Mg płyt azbestowo-cementowych.

Usunięcia wyrobów zawierających azbest nie poprzedziła kontrola stanu tych wyrobów i nie dokonano oceny, o której mowa w § 4 ust. 1 i 2 rozporządzenia w sprawie bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest. Były to wyroby zawierające azbest, zakwalifikowane w Programie do III stopnia pilności ich usunięcia. Żaden z obiektów pokrytych płytami azbestowo-cementowymi nie został zakwalifikowany do I lub II stopnia pilności.

(akta kontroli tom I str. 458-580)

3.4. W analizowanym okresie wystąpiły cztery przypadki usunięcia wyrobów zawierających azbest z obiektów oddanych przez Starostwo w trwały zarząd. Dotyczyło to dwóch zadań realizowanych przez ZDP w Bełżycach: w 2016 r. pn. „Termomodernizacja budynków biurowych ZDP z siedzibą w Bełżycach” i w 2019-2020 pn. „Modernizacja budynku Obwodu Drogowego w Garbowie” oraz dwóch zadań, realizowanych w 2017 r. przez PCEiPPP w Lublinie pn. „Wymiana poszycia dachowego PPP w Bychawie – PCEiPPP w Lublinie” i w 2018 r. przez ZSTR w Piotrowicach pn. „Wymiana pokrycia dachowego w ZSTR w Piotrowicach”.

a) Z umów zawartych z ZDP⁴² i załączników do nich (siwz i SSTWiORB) wynika, że wykonawcy prac budowlanych zostali wyłonieni w postępowaniu przeprowadzonym w trybie przetargu nieorganicznego na wykonanie termomodernizacji należących do ZDP obiektów w Bełżycach (2015-2016) oraz modernizacji budynku Obwodu Drogowego w Garbowie (2019-2020). W ramach prac budowlanych wykonano m.in. wymianę pokrycia dachowego budynku magazynowego i wiaty, przykrytych płytami azbestowo-cementowymi. W ww. dokumentach nie zapisano obowiązku przestrzegania przez wykonawcę przepisów rozporządzenia w sprawie bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest, a w szczególności wynikających z § 6 i § 8 ust.

⁴² Nr 73/2015 z dnia 21 października 2015 r. i Nr 62/2019 z dnia 6 listopada 2019 r.

3 ww. rozporządzenia. Jedynie zobowiązano wykonawcę m.in. do przestrzegania przepisów BHP, znajomości i przestrzegania w czasie prowadzenia robót wszelkich przepisów dotyczących ochrony środowiska naturalnego oraz bezpieczeństwa pracy. Wykonawca został zobowiązany również do usunięcia na własny koszt z terenu budowy materiałów pochodzących z rozbiórki, nienadających się do powtórnego użycia, zgodnie z przepisami ustawy o odpadach z dnia 14 grudnia 2012 r. Z dokumentów przedłożonych przez ZDP nie wynikało, iż wykonawcy ww. zadań przedstawili właścicielowi, użytkownikowi wieczystemu lub zarządcy nieruchomości, stosownie do wymogów § 8 ust. 3 ww. rozporządzenia, oświadczenie o prawidłowym wykonaniu prac oraz o oczyszczeniu terenu z pyłu azbestowego. Tylko w jednym przypadku - robót wykonywanych w latach 2019-2020, związanych z wymianą dachu w Garbowie - wykonawca przedłożył kartę przekazania odpadu, o której mowa w art. 69 ustawy o odpadach. Z karty tej wynikało, że wykonawca robót w dniu 19 grudnia 2019 r. przekazał firmie specjalistycznej „Delta” z Końskowoli materiały budowlane zawierające azbest o masie 7,40 Mg, które miały zostać złożone na składowisko odpadów niebezpiecznych w Piaskach.

(akta kontroli tom I str. 605-658, tom II str. 21-71)

- b) Wykonawca prac polegających na wymianie konstrukcji i pokrycia dachu budynku PPP w Bychawie, należącego do PCEiPPP w Lublinie, został wyłoniony w trybie zapytania ofertowego. W umowie z wykonawcą na roboty budowlane, zawartej 28 lipca 2017 r. i siwz (SSTWiORB - brak dokumentacji) nie określono wymogów związanych z usunięciem płyt azbestowo-cementowych, tj. przedłożenia przez wykonawcę oświadczenia wynikającego z przepisów § 8 ust. 3 rozporządzenia w sprawie bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest oraz przedłożenia karty przekazania odpadów powstałych w wyniku rozbiórki płyt azbestowo-cementowych specjalistycznej firmie zajmującej się przewozem odpadów na składowisko odpadów niebezpiecznych. Właściciel firmy zajmującej się pracami budowlanymi przedłożył zamawiającemu (PCEiPPP w Lublinie) jedynie zaświadczenie o uczestnictwie w dniu 20 maja 2013 r. w jednodniowym szkoleniu w zakresie bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest dla pracodawców i innych osób kierujących pracownikami⁴³. Starostwo, posiadające dokumentację z ww. robót remontowych, nie otrzymało dokumentów potwierdzających sposób zabezpieczenia wykonania prac związanych z usunięciem wyrobów zawierających azbest oraz sposób transportu odpadów azbestowych na składowisko odpadów niebezpiecznych.

(akta kontroli tom I str. 684-731)

- c) Wykonawca robót remontowych (m.in. demontażu pokrycia dachowego wykonanego z płyt azbestowo-cementowych) w 2018 r. w ZSTR w Piotrowicach na kwotę 17 690 zł został wyłoniony bez stosowania procedur wewnętrznych, gdyż według § 2 ust. 2 regulaminu udzielania zamówień publicznych Zespołu wartość zleconych robót była niższa niż 20 000 zł i stosownie do ww. zapisów przy wartości szacunkowej nieprzekraczającej 20 000 zł nie stosuje się powyższego regulaminu. Prace remontowe były finansowane ze środków bieżących ZSTR w Piotrowicach, a ich nabywcą był Powiat. Powstałe w trakcie

---

⁴³ Szkolenie zostało przeprowadzone zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 14 października 2005 r. w sprawie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i używaniu wyrobów zawierających azbest oraz programu szkolenia w zakresie bezpiecznego użytkowania takich wyrobów.

remontu odpady z płyt azbestowo-cementowych o masie 6,55 Mg zostały w dniu 20 kwietnia 2018 r. odebrane z ZSTR w Piotrowicach przez firmę specjalistyczną i przekazane do utylizacji na składowisko w miejscowości Lasy. Na potwierdzenie ww. czynności ZSTR otrzymał kartę przekazania odpadu na ww. składowisko odpadów niebezpiecznych. Koszt przekazania i utylizacji wyniósł 1 909,98 zł. ZSTR w Piotrowicach nie posiadał oświadczenia, o którym mowa w § 8 ust. 3 rozporządzenia w sprawie bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest.

(akta kontroli tom I str. 732-740, tom II str. 1-20)

Starosta w ramach nadzoru pełnionego nad jednostkami organizacyjnymi Powiatu, tj. ZDP w Bełżycach, PCEiPPP w Lublinie oraz ZSTR w Piotrowicach, nie egzekwował od ww. użytkowników/zarządców mienia powiatowego wywiązania się z obowiązku zgłoszenia prac polegających na usuwaniu wyrobów zawierających azbest (demontażu płyt azbestowo-cementowych), do właściwego organu administracji architektoniczno-budowlanej, o którym mowa w § 6 ust. 4 rozporządzenia w sprawie bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest.

Starosta wyjaśnił, że ww. zarządcy nie zgłosili prac polegających na zabezpieczeniu lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest do Wydziału Architektoniczno-Budowlanego Starostwa w trybie § 6 ust. 4 rozporządzenia w sprawie bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest. Dopełnili jednak wszelkich procedur przewidzianych przepisami Prawa budowlanego, tj. art. 29 i art. 30 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane⁴⁴ przy zgłaszaniu prac w zakresie usuwania wyrobów zawierających azbest, ciążących na zarządcach nieruchomości, i potraktowane to zostało jako kompleksowe zrealizowanie wymaganych prawem obowiązków. Wyjaśnił, że jednostki te są trwałymi zarządcami ww. nieruchomości, a zadania tychże podmiotów określa art. 43 ustawy o gospodarce nieruchomościami. Kierownicy tych jednostek organizacyjnych realizują swe działania samodzielnie, na podstawie i w zakresie udzielanych pełnomocnictw, działając w granicach posiadanych planów finansowych. Poinformował, że kwestie dotyczące sprawowania nadzoru, zostaną w najbliższym czasie określone w Regulaminie Organizacyjnym Starostwa i będzie to WOŚRiL.

(akta kontroli tom I str. 90, 581-583, 605-740, tom II str. 1-91)

Z informacji uzyskanych od właściwych organów: nadzoru budowlanego, okręgowego inspektora pracy oraz państwowego inspektora sanitarnego wynikało, że trzy podmioty, realizujące w latach 2016-2021 cztery zadania związane m.in. z demontażem dachu wykonanego z płyt azbestowo-cementowych falistych, znajdujących się na budynkach remontowanych/modernizowanych, nie wywiązały się ze zgłoszenia zamiaru przeprowadzenia tych prac, pomimo takiego obowiązku wynikającego z § 6 ust. 2 rozporządzenia w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest. Starostwo również nie zgłosiło prac, polegających na demontażu płyt azbestowo-cementowych, do właściwego organu administracji architektoniczno-budowlanej, co stanowiło naruszenie przepisów § 6 ust. 4 ww. rozporządzenia.

(akta kontroli tom I str. 590-595)

Z informacji uzyskanych od WIOŚ oraz od Okręgowego Inspektora Pracy w Lublinie⁴⁵ wynika, że w latach 2016-2021 WIOŚ przeprowadził dwie kontrole (po jednej w 2019 r. i 2020 r.) dot. usuwania azbestu na terenie powiatu, w wyniku których stwierdzono nieznaczne naruszenie przepisów rozporządzenia w sprawie

⁴⁴ Dz. U. z 2021 r. poz. 2351, ze zm.

⁴⁵ Dalej: OIP.

wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest, zaś OIP przeprowadził 17 kontroli przestrzegania przepisów bhp podczas usuwania wyrobów zawierających azbest, w tym: cztery w 2016 r., pięć w 2017 r., dwie w 2018 r., trzy w 2019 r., jedną w 2020 r. i dwie w 2021 r.

Według OIP najczęściej nieprawidłowości stwierdzono w firmach, w których prace związane z usuwaniem azbestu miały charakter dorywczy, gdyż nie posiadały w tym zakresie wystarczającej wiedzy. Nie były one przygotowane pod względem organizacyjnym i technicznym, zaś pracownicy nie byli wyposażeni w wymaganą przepisami odzież ochronną oraz środki ochrony indywidualnej do wykonywania ww. prac. W 2016 r. jedna z kontroli ujawniła nieprawidłowość związaną z bezpośrednim zagrożeniem dla zdrowia i życia trzech osób z uwagi na brak odzieży odpowiedniej do wykonywania prac w kontakcie z azbestem i jego pyłami, skutkującą skierowaniem pracowników do innych prac (w drodze decyzji administracyjnej), a po kontroli - mandatem dla osoby odpowiedzialnej za stwierdzone wykroczenia, w tym jedno związane z powyższą nieprawidłowością. Kontrolowany podmiot nie przedstawił żadnej umowy z firmą zajmującą się utylizacją i składowaniem materiałów zawierających azbest.

W 2017 r. w jednej z kontroli inspektor pracy wydał 17 decyzji administracyjnych, z których aż 11 dotyczyło samego azbestu, a trzy bezpośredniego zagrożenia dla zdrowia i życia pięciu pracowników, zaś osoba winna popełnionych wykroczeń została ukarana mandatem.

Problem stanowią nieprawidłowości dotyczące niedopełnienia w całości lub części obowiązków w zakresie wyznaczenia i wygradzenia miejsc niebezpiecznych oraz ich oznakowania ostrzeżeniem „Uwaga! Zagrożenie azbestem”, a także niedopełnienia obowiązku usuwania pod koniec pracy pozostałości i pyłów z terenu wykonywanych robót oraz właściwego pakowania i oznakowania odpadów azbestowych. Ponadto inne stwierdzone nieprawidłowości to: 1) nieprzestrzeganie wymogu związanego z obowiązkiem sporządzenia planu pracy usuwania wyrobów zawierających azbest lub sporządzenie planu pracy w sposób nierzetelny, 2) brak odpowiedniego przygotowania pracowników do pracy, w tym brak wyposażenia we właściwą odzież ochronną oraz środki ochrony indywidualnej lub nieużywanie przez pracowników przydzielonej im odzieży i środków ochrony, 3) niedopełnienie obowiązku zgłaszania do organów Państwowej Inspekcji Pracy (dalej: PIP) informacji o zamiarze przystąpienia do wykonywania prac związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest, 4) brak badań lekarskich oraz szkoleń w zakresie bhp.

Fakt, że obecnie nie ma potrzeby uzyskiwania jakichkolwiek zezwoleń na usuwanie materiałów zawierających azbest z obiektów budowlanych i przemysłowych, sprawia, że coraz częściej prace te wykonywane są przez właścicieli posesji tzw. „systemem gospodarczym” (we własnym zakresie), tj. przez osoby, które w myśl art. 13 ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy⁴⁶ nie podlegają kontroli PIP. W związku z powyższym czynności inspektora pracy sprowadzają się w takich przypadkach głównie do oceny, czy odpad azbestowy został prawidłowo zapakowany, a sposób jego składowania nie ma negatywnego wpływu na środowisko i ewentualnie poinformowania Inspekcji Ochrony Środowiska o stwierdzonych uchybieniach. Z uwagi na to, że osoba fizyczna nieprowadząca działalności gospodarczej nie jest podmiotem kontroli PIP, inspektor pracy nie może wydać żadnego środka prawnego w sytuacji, gdy stwierdzi, że sposób wykonywania robót demontażowych zagraża zdrowiu i życiu wykonawcy tych prac.

(akta kontroli tom I str. 596-604)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

⁴⁶ Dz. U. z 2019 r. poz. 1251, ze zm.

1. Nieprzeprowadzenie przez Starostwo w latach 2016-2021 spisu z natury wyrobów zawierających azbest znajdujących się na jednym budynku (byłego ZS w Krzczonowie), z dachem pokrytym płytami azbestowo-cementowymi o powierzchni 433 m² i masie 6,50 Mg. W przekazywanych Marszałkowi WL w latach 2016-2022 informacjach o wyrobach zawierających azbest podawano powierzchnię płyt azbestowo-cementowych wynoszącą 250 m². Ostatni protokół z rocznej kontroli stanu konstrukcyjno-budowlanego tego budynku sporządzono w dniu 12 czerwca 2015 r. Stanowiło to naruszenie przepisów § 10 ust. 1 rozporządzenia w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest.

Starosta wyjaśnił, że w najbliższym czasie zostanie przeprowadzony spis z natury wyrobów zawierających azbest, a informacja o tych wyrobach zostanie przekazana Marszałkowi WL.

(akta kontroli tom I str. 473-477, 584-589, tom II str. 87-105)

OCENA CZĄSTKOWA

W latach 2016-2021 w Starostwie nie wypełniono niektórych obowiązków wynikających z wykorzystywania wyrobów zawierających azbest zlokalizowanych na nieruchomościach powiatowych. Nie podjęto czynności wynikających z obowiązujących przepisów prawa i nie przeprowadzono inwentaryzacji w drodze spisu z natury takich wyrobów oraz nie przekazywano Marszałkowi WL w latach 2016-2017 informacji o rodzaju, ilości i miejsca występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska, w tym azbestu. Ponadto, znaczna część użytkowników nieruchomości przekazanych im przez Powiat w trwałe zarząd lub użytkowanie nie realizowała wymagań zawartych w przepisach prawa, dotyczących oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest i również nie przekazywała Marszałkowi WL corocznych informacji o wyrobach zawierających azbest.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Określenie w Regulaminie Organizacyjnym Starostwa komórki organizacyjnej odpowiedzialnej za nadzór i realizację zadań związanych z bezpiecznym użytkowaniem i usuwaniem wyrobów zawierających azbest z obiektów/nieruchomości, których właścicielem jest Powiat.
2. Ewidencjonowanie i monitorowanie ilości usuwanych wyrobów zawierających azbest oraz ilości odpadów azbestowych wytworzonych w jednostkach organizacyjnych Powiatu.

Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Lublinie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Lublin, 4 kwietnia 2022 r.

Kontroler
Jerzy Bielak
Główny specjalista kontroli państwowej

p.o. Dyrektor
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Lublinie
Edward Szempruch

.....

.....